

پژوهشکده تحقیقات راهبردی: نه فقط آنجا، یعنی نهادهایی که در قانون اجرا آمده، بلکه خود شورای عالی اجرای سیاست‌ها هم هستند؟

بله نهادهای دیگری از مجلس تا شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ هم وجود دارند که همان ضمانت اجرا است. گزارش‌ها فقط گزارش صرف است یا بحث تجزیه و تحلیل و نقص و بعد هم حتی ایراداتی که هست و برخورد با تخلفات و ارجاع به مراجع رسیدگی‌کننده این را باید به نحوی دیده باشند. البته در کشور ما بحث نظام گزارش‌دهی خیلی دقیق نیست؛ یعنی الآن مطرح می‌کنند که یکی از معضلات اصلی عدم شفافیت در بودجه‌ریزی و موضوعات دیگر است، نظام گزارش‌دهی ناقص بوده، سازوکار دقیقی ندارد بالاخره این گزارش در نهایت چه شد؟ کسی که گزارشش اشتباه و نارسا بوده چطور می‌شود با آن برخورد کرد. به نظر می‌آید که یک نارسایی‌های جدی وجود دارد.

پژوهشکده تحقیقات راهبردی: آیا فقدان ضمانت اجرا از طرف نهادهای ناظر باعث شده که در این قضیه هم اهمال داشته باشیم؟

خود نظام گزارش‌دهی مان کامل نیست، همان نظام کنترلی این گزارش‌ها و ضمانت اجرا تعیین کردن برای آن‌ها کامل نیست و نقص دارد؛ از این بابت باید فکر اساسی انجام شود؛ مثلاً سازمان‌های بین‌المللی معیارهایی برای گزارش‌دهی مطرح کردند. بانک جهانی، یا هر جای دیگری و آن‌ها بسته گزارش‌دهی را دقیقاً فرمودند که باید چه ویژگی‌ها و معیارهایی داشته باشد. به نظر می‌آید ما کامل آن را رعایت نکرده‌ایم، فقط بسنده شده به اینکه گزارش به جایی داده شود، اما در اینکه این گزارش‌ها چگونه تجزیه و تحلیل شود و چه تبعاتی داشته باشد، نقصان وجود دارد.

پژوهشکده تحقیقات راهبردی: شورای رقابت یکی از نهادهای مولود قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴، با چالش‌هایی مواجه است، از زمان تأسیس تاکنون یکسری چالش‌ها داشته و اصلاحاتی هم تا حدی اعمال شده، اما هنوز هم چالش‌هایی باقی

۹۹ باید گزارش دهند و اطلاعات بگیرند، قطعاً باید آن مرجع گزارش‌گیرنده اختیار بررسی و واکاوی و اعلام ایرادات و اشکالات را داشته باشد. بخشی از این مسائل به مرجعی دریافت‌کننده این گزارش‌ها می‌رسد و باید اختیارات کامل داشته باشد هم اینکه اراده برای اجرای آن داشته باشد. بحث این گزارش‌ها، ظاهراً برای مجلس و کمیسیون‌های مجلس است... ۶۶

مانده است. یکی بحث اعتبار تصمیمات این شورا و دیگری بحث تأسیس تنظیم‌گرهای بخشی است که به طور مشخص مشکل آن نداشتن ضمانت اجرایی بود. هیئت وزیران در صورتی که «اقدام قانونی لازم» (عبارتی که قانون به کار برده) انجام ندهد ضمانت اجرایی وجود ندارد، یا برای ممانعت از اعمال نفوذ و اعمال سلیقه‌ای که هیئت وزیران در جریان تدوین اساسنامه این نهادها انجام می‌دهد، آنچه شما مثالش را زدید مانند نهاد تنظیم‌گر حوزه برق، چه راهکارهایی برای این دو چالش می‌توانیم بدهیم؟

واقعاً یکی از چالش‌های مهم در قانون اجرای سیاست‌ها، نحوه اجرای ماده ۵۹ در مورد نهادهای تنظیم‌گر بخشی است که یکی از نقص‌های حقوق رقابت به شمار می‌رود. متأسفانه اتفاقی هم که برای اجرای این موضوع در هیئت وزیران افتاد، عملاً نشان داد که ما با مشکل مواجه هستیم. ماده ۵۹ قبل از اصلاح ۹۷ در ابتدا این بود که با پیشنهاد شورای رقابت هیئت وزیران تصویب کند، اما آنچه شورای رقابت پیشنهاد می‌کرد در هیئت وزیران به‌گونه‌ای دیگر تصویب می‌شد و می‌گفتند اصلاً شورا باید زیر نظر وزارت مربوط بوده و شورای رقابت هم نباید کاری به این کارها داشته باشد ...

پژوهشکده تحقیقات راهبردی: چه ضمانت اجرایی می‌شود برای جلوگیری از اتفاقات طراحی کرد؟

به علت همین مشکلات، فکر کردیم که بیابند اصلاح کنند و در مجلس هم حتی فراکسیون اصل ۴۴ داشتیم و داریم. همه هم کمک کردند،

گفتند هر پیشنهادی دارید ما تصویب می‌کنیم؛ به زعمشان رسید که ما این را به‌گونه‌ای بنویسیم مثلاً با این معیارها هیئت وزیران مجبور شود تصویب کند، اما هیئت وزیران الآن دوباره مشکل بیشتری درست کرده است. با توجه به نظرات شورای نگهبان باید حتماً لایحه داده شود؛ مگر اینکه اساسنامه را باز مجلس تفویض کند. در حقیقت الآن هم در شورای رقابت مطرح است، چند بار هم طرح شده، با اعضا بحث کردیم که چرا در این زمینه موفق نبودیم. الآن هم درخواست زیاد است، حتی در حوزه بازیافت ما پیشنهاد داریم، در حوزه نفت که بالاخره خصوصی‌سازی صنایع پایین‌دستی نفت انجام شده، اما خیلی مشکل دارد، از بحث قیمت فرآورده‌های غیراساسی مثل قیر و ... گرفته تا مسائل مربوط به مشکلات فروشندگان که برخی هم در شورا آمده است.

در مواد نفتی یا در حوزه برق، رابطه بین تولیدکننده، انتقال‌دهنده، توزیع‌کننده که الآن خیلی جاها سندیکاهایی دارند، مدام درخواست می‌کنند؛ الآن ما واقعاً خودمان ماندیم چه کنیم. حتی بحث بود که دوباره ماده ۵۹ را اصلاح کنیم و اینکه باید به چه نحوی اصلاح شود؟ یک بخش برمی‌گردد به اینکه واقعاً هیئت وزیران باید از نگاه اقتدارگرایانه‌ای که می‌خواهد هر وزیر در حوزه خودش داشته باشد و اختیاراتش را کاملاً از دست ندهد، خارج شود تا قانون را اصلاح کنند، چطور آن را اصلاح کنند؟ الآن هم ما پیشنهاد دادیم که دبیرخانه این‌ها در شورای رقابت باشد؛ وزرا گفته بودند یا تصویب نشود، یا باید بگویید دبیرخانه‌اش در وزارتخانه مربوطه باشد. این وزیر می‌گوید اگر این طوری است من نمی‌خواهم تشکیل شود؛ بعد جالب است در جلسات نظر ما را می‌پذیرند، می‌گویند حرف شما درست است، بعد رأی‌گیری می‌کنند برعکس می‌شود؛ واقعاً این معضل هست.

من خودم با اعضای شورا هم این بحث را داشتیم که چه کار کنیم و واقعاً یک اراده‌ای حاصل شود تا این نهادهای تنظیم‌گری را به وجود بیاوریم. یک راه این است که بگوییم نه، اصلاً خود مجلس تصویب کند، مثل همین که شورای رقابت ایجاد کرده، نهادهای تنظیم‌گر بخشی را هم یکی‌یکی برایش لایحه ببریم که بسیار طولانی می‌شود، مثل نهاد تنظیم‌گر ارتباطات رادیویی که